פועלי כל הארצות התאחדו!

זו הדרך

ZO HADEREKH زو هدیرخ

גיליון 5, 3 בפברואר 2021

יודח הרמטכ"ל

כוכבי מחרחר מלחמה עם איראן ומאבטח את הפורעים נגד הפלסטינים בשטחים הכבושים

הרמטכ"ל אביב כוכבי, אירח בסוף השבוע את מפקדו החדש, ראש פיקוד המרכז של צבא ארצות הברית (סנטקום), הגנרל קנת' מקנזי (מימין בצילום, לצד רא"ל כוכבי). זה ביקר לראשונה בארץ לרגל כניסת ישראל לתחום האחריות של פיקודו במסגרת הבריתות הצבאיות הגלויות והסמויות הנלוות להסכמי הנורמליזציה – מהאמירויות במזרח ועד מרוקו במערב (ר' ריאיון עם ציון אסידון בעמ' 7).

הגנרל מקנזי, שהצטלם לבוש מדי קרב ולא מדי ייצוג כמקובל, ביקר במטה הכללי על רקע הצהרתו הפומבית של האלוף כוכבי נגד שובה של ארה"ב להסכם הגרעין עם איראן והאיומים לתקיפה בטהראן. גם ראש המוסד יוסי כהן נועד עם הגנרל מקנזי.

בביקור נדונו, לפי משרד הביטחון, "סוגיות ואתגרים משותפים על הפרק, בראשם איראן". שר הביטחון בני גנץ, כדרכו הכסילית, בירך בפגישה עם מקנזי על ההחלטה להעביר את ישראל לתחום האחריות של פיקוד המרכז של צבא ארה"ב – אחת ההחלטות האחרונות שקיבל ממשלו של הנשיא היוצא דונלד טראמפ. קודם לכן נכללה ישראל בתחום האחריות של הפיקוד האירופי. "המעבר לסנטקום מגדיל את מרחב התיאום ויחזק שיתופי פעולה חדשים", אמר גנץ, והוסיף כי הצעד מאפשר לישראל "להעמיק את היחסים עם השותפות החדשות ומייצר תמרון ומרחב פעולה גדולים מאי פעם באזור".

לפי "הארץ" (2.1), הגנרל כוכבי חושב צעד אחד קדימה ועתה מצדד ביזומה של האזרח האמריקאי בנימין נתניהו לחתום על "ברית הגנה" עם ארה"ב. "ברית ההגנה" אינה עניין חדש, שכן ישראל מגינה על האינטרסים של ארה"ב באזור וברחבי תבל זה עשרות שנים. אולם ברית כזו תעמיק את התלות של ישראל במעצמה האימפריאליסטית.

נותר עכשיו להמתין לשימוש שיעשה נתניהו ב"ברית ההגנה" במערכת הבחירות, בדומה לתעמולה שניהל הליכוד במערכת הבחירות לכנסת ה-22 שנערכה בספטמבר 2019.

אולם כוכבי אינו מסתפק בלשמש משרתם של שני אדונים – ארה"ב ונתניהו. הוא רוצה גם תוספת של מיליארדים, דמי קדימה ל"היערכות לתקיפה". כוכבי כבר נפגש השבוע עם נתניהו ועם גנץ כדי לסגור עניין.

זאת, לאחר שאשתקד קיבל צה"ל תוספת של מיליארדי שקלים לתקציב הביטחון וזאת על רקע אחד המשברים הכלכליים הקשים שהתחוללו בישראל – תולדה של נגיף הקורונה.

לפי הפרשן נחום ברנע ("ידיעות אחרונות", 29.1) בפעם הקודמת שהצבא התכוון לתקוף באיראן, התקפה שלא יצאה לפועל בגלל התנגדות ממשל ארה"ב, קיבל צה"ל תוספת של 11 מיליארד שקל.

פעלתנות היתר של כוכבי ב"גזרה האיראנית" וגם בסוריה, בלבנון, בעיראק ואף בתימן בולטת על רקע אי-העשייה שלו להגנת התושבים הפלסטינים בשטחים הכבושים, בהם צה"ל הוא הריבון. לפי בצלם, בחמישה שבועות, מ-21 בדצמבר ועד 24 בינואר, תיעדו תחקירני הארגון 49 אירועים של תקיפת פלסטינים בידי מתנחלים – לא כולל תהלוכות וחסימות כבישים. ב-28 מהמקרים הותקפו הפלסטינית פיסית וב-18 מקרים נרגמו באבנים. תועדו גם מקרים בהם חיילים אפשרו ואף אבטחו מתנחלים תוקפים. וכרגיל במקרים אלה: אפס מעצרים. המסקנה המתבקשת היא: כוכבי חייב ללכת הביתה.

דברים בשם אומרם

ליברמן שובר שמאלה: עודה וכסיף שווים הם

"לגבי מרצ, גם פה צריך להגיד: אני לא יכול לפסול את יאיר גולן שהיה מועמדו של נתניהו לרמטכ"ל. אנשים כבר שכחו את זה, פשוט בוגי לא הסכים למנות אותו אבל נתניהו לחץ. הוא היה סגן רמטכ"ל, אלוף פיקוד הצפון, אלוף פיקוד העורף. אני לא יכול לפסול אותו. אתה לא שואל מי הצביע לימינה, מי למרצ ומי לישראל ביתנו. מבחינתי חייבים לגייס את כל המפלגות הציוניות והליברליות לקואליציה אמיתית. אני לא יודע מה זאת מפלגה ערבית, כי ברשימה המשותפת יש גם יהודים ומבחינתי עופר כסיף הוא לא פחות מאיימן עודה".

(יו"ר ישראל ביתנו, ח"כ אביגדור ליברמן, וויינט, 23.1)

משיח לא בא, משיח גם לא זמין בטלפון

"הרב קנייבסקי לא זמין לשיחות, וכל אחד שמדבר איתו מדבר עם הנכד שלו".

(ראש הממשלה בנימין נתניהו במסיבת עיתונאים, 24.1)

מהנעשה בירושלים המאוחדת לעד

"משרד הבריאות מתכנן להוסיף בעשורים הקרובים יותר מ-2,000 מיטות אשפוז באזור ירושלים, אך אף אחת מהן לא מיועדת למוסד רפואי שמשרת את תושבי מזרח ירושלים. בשכונות הפלסטיניות בעיר גרים כשליש מתושבי האזור".

(ניר חסון, "הארץ", 26.1)

30 מיליון אמריקאים רעבים ללחם

"בדצמבר דיווחו כמעט 30 מיליון מבוגרים בארה"ב כי במשק הבית שלהם אין מספיק אוכל, לפי סקר מרשם האוכלוסין. מדובר בעלייה של 28% מלפני המגפה. בלואיזיאנה, שבה המצב הורע במיוחד, 20% מהתושבים סובלים ממחסור במזון, בעיקר שחורים".

(סוכנות הידיעות "בלומברג", 16.1)

פוליטיקה של זהויות על פי התנועה האסלאמית

"נמתין שיהודים יבחרו את ראש הממשלה ולאחר מכן נחליט".

(יו"ר רע"מ, ח"כ מנסור עבאס, בריאיון ברשת ב', 27.1)

נתניהו רוצה לקבל מידע רפואי פרטי וסודי

"פייסבוק השעתה לשבוע את צ'ט התעמולה של הליכוד, ביבי בוט, בעקבות פוסט שקרא למסור למפלגה פרטים אישיים של אזרחים שטרם התחסנו לקורונה. ד"ר ענת בן-דוד מהאוניברסיטה הפתוחה חשפה שהביבי בוט, כלי מרכזי בתעמולת הבחירות של הליכוד בדמותו של ראש הממשלה בנימין נתניהו, מבקש מעוקביו לשלוח לו מידע רפואי סודי על קרוביהם ומכריהם. 'אם יש לך חברים או בני משפחה בני 60 או יותר שטרם התחסנו', הוא כתב, 'אפשר לכתוב לי כאן בתגובה שם ומספר טלפון ואולי אתקשר לשכנע אותם'. לדברי בן-דוד, איסוף מידע זה בעייתי ביותר. 'הוא מבקש שתמסרו (תלשינו?) לנתניהו פרטי התקשרות על אחרים, ללא הסכמתם, על מידע רפואי רגיש וסודי', כתבה".

("כלכליסט", 25.1)

מכתבים למערכת

לקרוא את 'הדבר' ולא לשכוח

הרומן "הדבר" מאת אלבר קאמי שראה אור ב-1947, זמן קצר לאחר מלחמת העולם השנייה (בתרגום לעברית - עם עובד, 2001), עוסק במאבק בין ההומניזם לבין שלטון היחיד, התבוסתנות, הגזענות, הפשיזם והשלטון הקולוניאלי. המציאות החברתית והתרבותית בישראל בימינו מזכירה את המתואר ביצירה הספרותית האלמותית.

זו מציאות של מנהיג יחיד, הדוניסט, שבאשפתו שלושה כתבי אישום חמורים; יחד עם חבר מרעיו הוא מצדיק כל מעשה עוולה, דיכוי, כיבוש, הרס וגזל קרקעות ובתים של הפלסטינים בשטחים הכבושים. מדובר במנהיג ובמשטר המכופפים את גוום בפני ארצות הברית בבחינת "מה יפית", ואינם יכולים להודות בטעויותיהם הנחרצות – גם לאחר שבעל בריתם טראמפ הודח בידי בני-עמו.

דן יהב, ת"א-יפו

הבשורה על פי ח"כ הורוביץ

לאחר שח"כ ניצן הורביץ הצהיר שמרצ היא מפלגת השמאל היחידה בישראל, וקרא לכל שוחרי הדמוקרטיה בישראל להתאחד סביבה (ובפרט ל"מאוכזבי המשותפת"), הוא חוזר על יומרתו "להוביל את המחנה" ואף מכריז על פריצת דרך שתאפשר למרצ לנצח.

אך מהי אותה פריצת הדרך ההיסטורית עליה מדבר הורוביץ? רעיון גאוני, שאיש לא חשב עליו לפניו: שותפות יהודית-ערבית! ניצן גילה, שיש בישראל מיעוט ערבי גדול, אז למה לא לשתף אותו? ואיך מציע ניצן לשתף את הערבים? מעבר לדבריו הכלליים על שוויון ודמוקרטיה, מה שהוא מציע זה - מקומות ריאליים ברשימה לכנסת (מעניין, אלה מקומות ברשימת מרצ בבחירות נחשבים "ריאליים").

בואו לא נזכיר למרצ את "המקום הריאלי" שהציעה בבחירות האחרונות לנציג ערבי, מוותיקי המפלגה, וניתן לה הפעם צ'אנס. אז מה היא מציעה חוץ מייצוג נאות בכנסת? שוויון בתקציבים ובתוכניות המתאר לישובים? הפסקת רדיפת הערבים-בדואים בנגב ובמקומות אחרים? האם יש להחזיר, למשל, את בתי בירעם ואיקרית לבעליהם?

איזו התייחסות יש למרצ לכיבוש? אם מרצ כזאת "עקרונית, עקבית וערכית", מדוע אינה מצהירה חד-משמעית על עמדתה ביחס לכיבוש? בזמנו הביעה ח"כ תמר זנדברג התנגדות לעיתוי של הכרת טראמפ בירושלים כבירת ישראל, בהעירה ש"הכרה כזאת היא ללא ספק נכונה, אבל לא עכשיו". כששאלתי אותה על כך, היא לא השיבה. הורוביץ הכריז: "אלה גם המילים הראשונות במצע מרצ: ישראל היא מדינת העם היהודי וכל אזרחיה". אכן, צירוף מילים מעניין: גם "מדינת העם היהודי", וגם "כל אזרחיה". מזכיר את "מדינה יהודית ודמוקרטית". "מדינת כל אזרחיה" היא דרישה מובנת מאליה, שכמעט עלתה לבל"ד בפסילה. הזמנים נשתנו. עכשיו אפילו מרצ "כמעט" אומרת זאת.

טלמון סילבר, לוד

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com
או לתיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

20 שאלות על מפלגת מרצ

כמנהגה מדי מערכת בחירות, מרצ מעתיקה קמפיינים קודמים של חד"ש. בסוף השבוע (29.1) פרסמה מרצ מודעה בעמוד השער של "הארץ" תחת הכותרת "20 שאלות", במטרה להעלות את קרנה בעיני בוחרי השמאל. לאור זאת, אני מתכבד לפרסם 20 שאלות המציגות את פרצופה האמיתי של מפלגה מאוסה זו:

1. מי אמר על שוברים שתיקה: "ארגון שמוציא אירועים מהקשרם, עושה יותר נזק מתועלת?"
2. יו"ר של איזו מפלגה קיבלה עצות מיועץ הסתרים של הימין הגזעני, ולאחר מכן שיקרה בהכחשה פומבית?
3. יו"ר של איזו מפלגה תמכה במועמד מושחת לנשיאות, שברגע האחרון נאלץ להסיר את מועמדותו על רקע חקירה שנפתחה בענייננו?
4. איזו מפלגה יושבת בקואליציה בעיריית ירושלים בצד נציג המזוהה עם תורתו של הגזען כהנא?
5. איזו רשימה הכניסה שלושה נציגים לממשלת נתניהו הנוכחית?
6. כל חברי הכנסת של איזו מפלגה מתגוררים ביישובים העשירים בישראל?
7. איזו מפלגה מתנגדת למלחמות, אבל רק מהיום השביעי שלהן?
8. מי אמרה: "הוועדים הגדולים הם הבעיה מספר אחת בכלכלה בישראל"?
9. איזו מפלגה שמגדירה את עצמה "שמאל" תמכה במלחמת לבנון השנייה?
10. איזו רשימה סלחה בשם האזרחים הפלסטינים לאהוד ברק על אירועי אוקטובר 2000, ואז דחקה את המועמד הערבי היחיד שלה למקום לא ריאלי?
11. איזו רשימה הזהירה בבחירות לכנסת ה-22 מפני הצבעה לאורלי לוי-אבקסיס בטענה כי זו תצטרף לממשלת נתניהו, ובבחירות לכנסת ה-23 שריינה ללוי-אבקסיס מקום ברשימה והתאמצה לשכנע את הציבור להצביע עבורה?
12. איזה חבר כנסת ומאיזו מפלגה הציע לשלול טיפולי קורונה מהציבור החרדי?
13. בראש איזו מפלגה עומד כיום חבר כנסת, שבשם "צביון השכונה" נאבק נגד מגורי חרדים בצפון תל-אביב, ובכך הקדים את הרעיון שבבסיס חוקים גזעניים כמו חוק הלאום?
14. שרים מטעם איזו מפלגה לקחו חלק בגירוש מאות פלסטינים מארצם, במבצע צבאי בלבנון, ובהפרטה ההמונית של נכסי המדינה במהלך שנות ה-90?
15. מטעם איזו סיעה כיהן חבר כנסת כיו"ר ועדת חוקה ובמקביל דאג להעברת כספים לעמותה בניהולו, ובעקבות חשיפת הפרשה נאלץ לסיים את הקריירה הפוליטית שלו?
16. איזו ח"כ גורשה ממפלגתה בשל חתימה על קריאת תמיכה במדינה פלסטינית עצמאית, ובידי מי?
17. במשך כמה שנים מכהנת מיטל להבי כסגניתו של רון חולדאי מטעם מרצ תל-אביב?
18. יו"ר איזו מפלגה התגאה שהיה "חסם משמעותי" בפני גל של סרבנות במלחמת לבנון, ודיבר אל לבם של מתגייסים שלא יסרבו פקודה במלחמה?
19. איזו רשימה מחקה ממצעה כל אזכור לכיבוש הישראלי ברמת הגולן?
20. איזה חבר כנסת הודה בפגיעה שיטתית באוכלוסייה אזרחית פלסטינית במהלך שירותו הצבאי?

בונוס: איזו מפלגה מעתיקה בכל מערכת בחירות את קמפיין הבחירות שלה מחד"ש? כלום לא הגיע הזמן לפרוץ את הגבולות שהותירו את השמאל הישראלי כבול במקומו? מאז הקמתה בשנות התשעים טוענת מרצ לתואר הנציגה הבלעדית של השמאל הישראלי, אך ללא הצלחה יתרה. בעוד השמאל ברחבי העולם מתחדש, מתחבר לדור צעיר ולקהילות חדשות, מרצ נותרת עייפה וכבולה לאותו שיח שנכשל פעם אחר פעם.

אז אחרי שבבחירות הקודמות ויתרה מרצ על הפתק שלה כדי לחבור לרשימה שהצטרפה לקואליציית נתניהו; ואחרי שלא השיגה הישג משמעותי כלשהו בכנסת או ברשויות המקומיות; והציגה מועמדים מנותקים ונטולי חזון או ערכים – הגיע הזמן לומר למרצ: שלום, ולא להתראות.

טל שדות

צעדת השכונות בדרום ת"א

תושבי דרום תל-אביב הפגינו בסוף השבוע (29.1) תחת הכותרת: "לא תחנקו את דרום העיר". ההפגנה, שהתקיימה ביוזמת סיעת "אנחנו העיר" האופוזיציונית, התמקדה בגרירת הרגליים בפינוי התחנה המרכזית ובהתנגדות תושבי האזור לתוכנית לבניית ה"פורטל" (התחנה) של הרכבת הקלה בשד' הר ציון. לדברי הפעילים, "מזה שנים זורקים משרד התחבורה והעירייה את האחריות על המחדל מאחד לשני, ולאחרונה אף צומצמו תקציבי העירייה המיועדים לפינוי התחנה".

התושבים זועמים, שכן התוכנית להקמת פורטל הרכבת המפלצתי באמצע שכונת נווה שאנן יבתר את השכונה וייצור מתחם מבודד ומזוהם בין התחנה המרכזית לפורטל. זאת בניגוד לעמדות המומחים ולרצון התושבים, אשר הראו כי ישנן אפשרויות עדיפות להקמת הפורטל מחוץ לשכונה.

קידום תוכנית הפורטל והתנגדות העיריה לאמץ את השינויים המוצעים הם דוגמא נוספת לגישתה הכוחנית לתושבי דרום העיר. את החלופה המבטאת את התושבים והפעילים, מייצגות חברות המועצה מטעם סיעת "אנחנו העיר", אשר מלוות את המאבק העממי.

קנסות הקורונה: אכיפת-יתר גזענית

מליאת הכנסת אישרה השבוע (31.1) בקריאה שנייה ושלישית את חוק הקנסות.39 ח"כים תמכו בחוק ו-18 התנגדו. בין המתנגדים: חברי הכנסת של הרשימה המשותפת. לפי החוק, הקנס על מוסדות חינוך, עסקים ואירועים הנפתחים בניגוד להנחיות הוכפל לעשרת אלפים שקלים במקום 5,000. בנוסף, לרשויות ניתנה סמכות להוציא צווי סגירה למוסדות החינוך הנפתחים בניגוד לחוק.

לקראת ההצבעה מסר ח"כ ג'אבר עסאקלה (חד"ש – הרשימה המשותפת): "נצביע נגד חוק הקנסות. לא כי אנחנו נגד אכיפה, אלא משום שאנחנו נגד האכיפה הסלקטיבית והלא צודקת". יו"ר סיעת הרשימה המשותפת, ח"כ אחמד טיבי (תע"ל) ביקש בסיום נאומו במליאה להקים ועדת חקירה כדי לבדוק את "אכיפת היתר הגזענית" בנושא הקורונה המתבצעת נגד האוכלוסייה הערבית. הוא קרא נתונים לפיהם מספר הקנסות בישובים ערביים גבוה פי כמה מקנסות שניתנות בערים אדומות יהודיות כמו בני ברק.

לדברי יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה (חד"ש), "האכיפה הסלקטיבית היא חמורה ומקוממת. חמור ממנה בהרבה הוא אובדן החיים המיותר שיגיע כתוצאה מהפקרת ציבורים שלמים ללא הגנה ובשל אווירת הזלזול בהנחיות שתיווצר בציבורים אחרים. כצפוי, משטרת ישראל יודעת רק להתעלם מחובותיה עד שהמצב חמור מדי, ואז היא מדכאת הפגנות באלימות מוגזמת. כולנו מפסידים מההפקרות".

סקר: רע"מ לא עוברת את אחוז החסימה

סקר בחירות שפורסם (31.1) בחדשות 12 צופה כי הרשימה הערבית המאוחדת (רע"מ) בהובלת התנועה האסלאמית, שפרשה לאחרונה מהרשימה המשותפת, לא תעבור את אחוז החסימה. לפי הסקר, רע"מ בראשות ח"כ מנסור עבאס תזכה ב-1.8% מקולות הבוחרים – מחצית מהקולות הנדרשים כדי להיבחר לכנסת. לפי הסקר, הרשימה המשותפת בראשות ח"כ איימן עודה, שמרכיביה הם חד"ש, תע"ל ובל"ד, תזכה בתשעה מושבים בכנסת. צירופה של רע"מ להרכב זה מוסיף מנדט אחד בלבד, ומעמיד את המשותפת על עשרה מנדטים בסך הכל. לפי הסקר מפלגת הליכוד תגיע ל-30 מנדטים, ואילו ח"כ יאיר לפיד ורשימתו יש עתיד מתבססים במקום השני ומתחזקים במעט ל-17 מנדטים.

עוד עולה מהסקר כי רשימות רבות המתמודדות בבחירות אינן צפויות לעבור את אחוז החסימה: המפלגה הכלכלית החדשה בראשות פרופ' ירון זליכה (2.9%); הציונות הדתית והבית היהודי בראשות ח"כ בצלאל סמוטריץ' (2.1%); הישראלים בראשות רון חולדאי (1.2%); עוצמה יהודית ונעם בראשות איתמר בן גביר (1.2%); תנופה בראשות ח"כ לשעבר עפר שלח (0.3%); ותל"ם בראשות ח"כ משה (בוגי) יעלון (0.2%), שהודיעה מאז על פרישה מהמרוץ לכנסת.

דורשים לשחרר את הנער אמל נחלה

עשרות הפגינו (30.1) מול כלא מגידו בעקבות מעצרו של אמל נחלה, נער ממחנה פליטים ג'ילזון הסמוך לרמאללה. בית משפט צבאי שלח את נחלה לחצי שנה של מעצר מנהלי ללא משפט. הנער חולה במחלה אוטואימונית נדירה ועל כן הוא בקבוצת סיכון לקורונה.

נחלה נעצר לפני כשבוע באישון לילה בפעם השלישית בחודשיים האחרונים. אביו, המשפטן והעיתונאי מועמר נחלה, העיד כי לא נאמר למשפחה להיכן נלקח, היכן הוא מוחזק, מה שלומו ומתי יתאפשר לבני המשפחה לדבר אתו או לפגוש אותו. חברי כנסת עאידה תומא-סלימאן ויוסף ג'בארין (חד"ש) לקחו חלק במחאה, וכך גם ח"כ לשעבר מוחמד ברכה, יו"ר ועדת המעקב העליונה של הציבור הערבי בישראל. ח"כ תומא–סלימאן הדגישה: "אמל בן ה-15 ששוחרר ממעצר רק לפני חודש משום שלא היה ראיות נגדו, מוחזק עתה במעצר מנהלי. קולטים? ילד בן 15, חולה שזקוק לתרופות ולטיפול יומיומי – עצור ללא כתב אישום וללא משפט. הפגנו מול כלא מגידו היכן שהוא מוחזק בדרישה לשחררו".

"אובססיית מעצרי הקטינים של כוחות הביטחון הישראלים חייבת להיפסק. זו מדיניות שפוגעת בכולנו", אמרה חברת מועצת העיר ת"א–יפו ("אנחנו העיר") עו"ד מוריה שלומות, מהארגון "הורים נגד מעצרי ילדים", העוקב אחר מעצר קטינים בשטחים. בשנתיים האחרונות, ציינה שלומות, עצרה כך ישראל יותר מ-300 ילדים ונערים.

זינוק במספר המובטלים

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (למ"ס) פרסמה השבוע (1.2) כי מספר המובטלים במחצית הראשונה של ינואר זינק מתחילת הסגר המהודק ב-16.7%. זאת, לעומת זינוק של 13.7% במחצית השנייה של דצמבר. כ-680 אלף עובדים מובטלים נמצאים בחל"ת, לפי לשכת התעסוקה.

לפי שירות התעסוקה, 79% מקרב נרשמי הסגר השלישי (כ-130 אלף איש) הוצאו לחל"ת, בעוד שיעור המפוטרים והמתפטרים מעבודתם מוסיף לעלות ומגיע היום לשיא של 21% מהנרשמים (35 אלף נרשמים). שתי קבוצות משלחי היד המובילות בקרב הנרשמים הן עדיין עובדי ההוראה, החינוך וההדרכה ועובדי המכירות והשירות, ויחד הן 41% מכלל נרשמי הסגר השלישי (26% עובדי הוראה, חינוך והדרכה ו-15% עובדי מכירות השירותים).

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

ראיון עם פעיל המחאה סדי בן שטרית, ממובילי "קריים מיניסטר"

הכיבוש הוא הרעה החולה של ישראל

הפעיל הפוליטי סדי בן שטרית, ממנהיגי מחאת בלפור נגד שלטון נתניהו, התראיין באחרונה ל"זו הדרך" על עתיד המחאה בצל הבחירות לכנסת ה-24. בן שטרית, בן 52 ואב לילד בן שמונה, מתגורר בקיבוץ גת ועובד כמלגזן במפעל מתכת. בחודשים האחרונים התפרסם בעקבות חלקו בהובלת המחאה, ולפני כחודש לקח חלק בהקמת המפלגה הדמוקרטית, המאגדת פעילי מחאה בולטים כברק כהן, ישי הדס, אמה מגן טוקטלי ואחרים.

האם המחאה גרמה לנפילת ממשלת נתניהו-גנץ?

"ברור! במקום בו רבים אחרים נכשלו, המחאה היא הדבר היחיד שהצליח. ביבי מפחד מהמחאה – בחיים שלו הוא לא פחד ממשהו כמו שהוא מפחד מהמחאה. הוא מעולם לא ראה אנשים כאלה נחושים שבאים שבוע אחרי שבוע, שישה חודשים באופן רציף. גם לפני כן הייתה מחאה, אבל מצומצמת ממש. האיש הזה הוא המנהל הכי גרוע שהיה פה. הוא פשוט מנהל כושל, וכל הסמרטוטים סביבו רק מחכים לנפילתו".

בן שטרית מפגין בירושלים, 30.9 (צילום: "זו הדרך")

בן שטרית יורה חיצי ביקורת נוקבים גם לעבר גנץ: "גנץ דרדר את המדינה בתקופה קצרה הרבה יותר מנתניהו. כניסתו לממשלת נתניהו ופירוק האלטרנטיבה שעמדה מול השלטון דרדרה את המדינה והמערכת הפוליטית לתהומות חסרי תקדים. כשהפגנתי מול ביתו של גנץ לפני כ-7 חודשים, אנשים סירבו להשתתף כי לא רצו להעביר ביקורת על ראש הממשלה החליפי".

איך צריכה תנועת המחאה לנהוג בתקופת בחירות?

"זאת שאלה קשה. אתה אומר 'תנועת המחאה' כאילו שיש תנועה אחת, אבל בתוך תנועת המחאה יש לפחות עשר תנועות. כל אחד עושה מה שהוא מרגיש. אנחנו, כמה חבר'ה אקטיביסטים, החלטנו להצטרף ל'דמוקרטית' ולנסות להשפיע משם. יש לנו נבחרת מעולה של אנשים. חשוב להדגיש שאנחנו לא מפסיקים את המחאה אפילו לרגע. אני באופן אישי מפגין ארבע-חמש פעמים בשבוע".

מה תפיסת העולם של המפלגה הדמוקרטית?

"הדמוקרטית תפעל לשוויון הזדמנויות. היא אינה מפלגה סוציאליסטית או קפיטליסטית", מדגיש בן שטרית. "יש הרבה כסף במדינה, אך הכסף הולך להתנחלויות".

האם המחאה פועלת רק נגד נתניהו או גם נגד עמדותיו, בהן מחזיקים גם פוליטיקאים אחרים?

"גם וגם. גדעון סער הרי לא נהיה פתאום צדיק גדול. הוא ישב תחת נתניהו שתים עשרה שנים וראה אותו הורס את המדינה – וזה לא כל כך הפריע לו. אנשים צריכים להבין שכל מי שישב תחת ביבי פסול ולא יכול להיות משרת ציבור. איך אנשים חושבים שגדעון סער אדם ערכי? למה? אדם ערכי לא היה מוכן לשבת תחת הפושע הזה. אדם ערכי היה קם והולך מזמן. עכשיו ביבי במצב החלש ביותר שהיה אי פעם, אז הוא (סער – ז"א) שם לו עוד מסמר בארון. גדעון סער לא פחות גרוע מביבי. המוסריות שלנו הפכה לבית שימוש, כל דבר מתקבל. איך הסגר הזה מתקבל? איך אין מיליון אנשים ברחוב?".

כעובד שכיר וכמזרחי, האם יש לך שפה משותפת עם הביטחוניסטים והגנרלים המזוהים עם המחאה?

"מי, גונן בן יצחק? גונן בן יצחק הוא היועץ המשפטי שלנו. אילו היו עוד עשרה לוחמי צדק וחופש כמוהו במדינה, החיים שלנו היו נראים הרבה יותר טוב. הוא עשה המון למען המחאה ושילם על כך בבריאות ובפרנסה שלו. נכון שהוא היה איש ביטחון ואיש שב"כ, אבל היום הוא אחד המתנגדים הכי גדולים למשטר. האיש הזה שם את הגוף שלו מתחת למכת"זית".

עם זאת, בן שטרית לא חושש להסתיר את עמדותיו השמאליות: "אני מדבר בכל מקום על הכיבוש, ואני טוען שהרעה החולה הכי גדולה במדינת ישראל זה הכיבוש. הכיבוש הוא אם כל החטאים, בגללו המוסריות שלנו נהייתה בית שימוש. אנחנו חייבים לחתור לעתיד ללא כיבוש, כי אי אפשר לתקן שום דבר במדינת ישראל כל עוד הכיבוש נמשך. כל עוד אין מדינה פלסטינית הפלסטינים יסבלו, וכל עוד הפלסטינים יסבלו גם אנחנו נסבול". על הגזענות והאפליה נגד המיעוט הערבי-הפלסטיני בישראל הוא מוסיף: "חוק הלאום זה הדבר הכי מטורף שקרה פה. אנחנו מדינה גזענית. נתניהו הולך לקושש קולות באום אל-פחם, ורק לפני שנה הוא רצה להעביר אותה לרשות הפלסטינית!"

מדוע לא מצטרפים למחאה יותר עובדים?

"לפעמים כשאנשים נלחמים על הלחם לא מעניין אותם שום דבר אחר. מה שהם לא מבינים זה שנתניהו מחלק כספים לחברים העשירים שלו. אני אומר את המסרים האלה בצורה הכי בוטה, ואני פונה לכולם: ערבים, אתיופים, כל מי שמגיע למחאה ואומר 'ביבי לך' לגיטימי ומוזמן. שאלו אותי על חבר הכנסת אלי אבידר (ישראל ביתנו – ז"א): איך יכול להיות שהוא מתקבל במחאה. אלי אבידר יודע שאני בחיים לא אבחר בו – אני הרבה יותר קרוב לאחמד טיבי ממה שאני קרוב לאלי אבידר בתפיסה המדינית שלי ובאיך שאני רואה את העולם".

אז מדוע המחאה לא התרחבה לציבור הערבי?

"הלוואי שאחמד טיבי היה בא ומתגייס למחאה כמו שעשה אלי אבידר. אולי אז היינו רואים יותר מפגינים ערבים ברחובות. יש גם מחסום של פחד: חברים ערבים אומרים לי שהם מפחדים לחטוף כדור בהפגנות. על זה נתניהו בונה – הוא רוצה שאנשים יפחדו. אני אישית כבר מעבר למחסום הזה של פחד ממעצרים ומהתעמרות. אני לא רואה אותם ממטר. כמה שהם עוצרים אותי, אני יותר נחוש".

זוהר אלון

יוזמה חדשה להיאבק בניצול השוכרים ולקדם דיור ציבורי

דיירי ירושלים מתאגדים

בסוף חודש דצמבר קיימנו בסניף חד"ש ירושלים פגישת עיון בנתונים. במהלך הפגישה בחנו פרסומים של הלמ"ס על אודות רמת שביעות הרצון הממוצעת בעיר. גילינו שבכל הנושאים הקשורים בדיור, ממוקמת ירושלים מתחת לממוצע הארצי. בנוסף מצאנו ששכר הדירה ומחיר הדירות הממוצעים בעיר גבוהים מהממוצע הארצי, והארנונה בה (המחושבת היסטורית כמס רכוש שמשלמים בעיקר חסרי הרכוש) היא הגבוהה ביותר בארץ!

במזכירות הסניף החלטנו ליזום התארגנות ציבורית עירונית, שתפעל לקידום פתרון הדיור הציבורי באמצעות ארגון המוני. לצורך זה הקמנו אתר אינטרנט ובו דף הרשמה לארגון, ופרסמנו תוכנית דיור סוציאליסטית המבוססת על מצע חד"ש. התוכנית מציעה שלושה שלבים במעבר לדיור ציבורי לכל: שלב מיידי של תיקון נזקי משבר הקורונה; שלב ביניים בו תופץ התוכנית לדיור חברתי; ושלב שלישי של מתן הזדמנות לדיור ציבורי לכולם ושל תכנון דמוקרטי של הבנייה העירונית.

בשבועות האחרונים מתקדמת ההפצה של תוכנית הקבוצה ברשתות החברתיות תחת הכותרת: "הגיע הזמן להבין – ללא שינוי לעולם לא נזכה בדירה משלנו." עשרות מתושבי העיר כבר הצטרפו לקבוצה, והתחלנו להנגיש את הנתונים שבידנו. בשלב זה הציב הארגון לעצמו שתי מטרות מיידיות: לקיים סדרת מפגשים של חברי ההתארגנות לדיונים בתוכנית ובדרכי פעולה עתידיות; ולהקים איגודי דיירים בבניניי דירות בעזרת החברים שהצטרפו לקבוצה. כבר בשלב מוקדם זה נתקלנו במגבלות השימוש ברשתות חברתיות להפצת המסר. חלק ניכר מקהל היעד של הארגון אינו בקיא בשימוש בהם, או שאינו משתמש בהם בצורה פוליטית – מה שמצמצם מאוד את החשיפה של ההתארגנות. מסיבה זו מעדיפים פעילי הסניף הפצה פיסית של רעיון ההתארגנות בשכונות המגורים באמצעות פליירים וחלוקה מדלת לדלת.

לאחר ההפצה הראשונית של תוכנית הארגון, נתחיל בפעילות שטח להגשמת הדרישות המיידיות של התוכנית, כמו הדרישה למניעת פינוי דיירים בתקופת משבר הקורונה. דרישות מסוג הזה עשויות לצבור תמיכה רחבה בציבור, והן בנות ביצוע במערכת קפיטליסטית – כל עוד מופעל די לחץ ציבורי למימושן. הפעילות לקידום דרישות אלה, כמו הפגנות ופעילויות מחאה, ישמשו מעין "מקפצה" לחברות בארגון. הן יקדמו גם התארגנויות מרחיקות לכת יותר, שיקדמו את המאבק המעמדי למען הדרישות לטווח הבינוני והארוך: הקמת ועדי הדיירים למו"מ עם בעלי הדירות, ארגון שביתות שכר דירה ועוד.

אחת הטענות הנשמעות תכופות ביחס למפלגות המיוצגות בפרלמנטים היא שפעילותן מתמצה בעיקר בדיבורים ובהבטחות ריקות, במיוחד בתקופת מערכת הבחירות, ושאחריתה אכזבה ושחיתות. הדרך הטובה ביותר להבהיר לציבור את ההבדל בין מק"י וחד"ש לבין המפלגות הבורגניות היא פעילות השטח היומיומית, בכל ימי השנה, שמנהלים האקטיבים והארגונים המפלגתיים האחרים. ככל שנפעל יותר בשטח למען המטרות החברתיות, תוך כדי שילוב הציבור במאבק, כך נבנה גם את בסיס התמיכה של המפלגה. כך נוכל גם להעמיק את התודעה המעמדית בקרב העובדים ולקדם רעיונות סוציאליסטיים.

מערכת הבחירות הנוכחית היא הזדמנות של הסניף בירושלים לקדם גיבוש של ארגונים המוניים ולגייס פעילים חדשים דרך העשייה הציבורית, במיוחד בקרב מעמד העובדים. פעילות השטח והגיוס הטלפוני מאפשרים לסניף לגייס חברים חדשים לאקטיבים השונים, שישמשו כמכפיל כוח בפעילויות ובמערכות הבחירות. מעבר לכך, פעילות זו היא אחד היתרונות שלנו על פני מפלגות אחרות, ובכוחה להבליט את חד"ש במהלך מערכת הבחירות. לדעתנו, דווקא ההתמקדות בפעילות הלא-פרלמנטרית תשיג תמיכה רחבה יותר בחד"ש בבחירות, ובמיוחד בקרב קהלים חדשים.

עומר דה לנגה

ריאיון עם פעיל השמאל המרוקאי ציון אסידון

מרוקו מצטרפת לציר צבאי פרו-אמריקאי

בריאיון שהעניק לכתב העת המקוון "אוריינט 21" בעריכת החוקר והעיתונאי הצרפתי אלן גרש, הסביר פעיל השמאל המרוקאי ציון אסידון את הסיבות לחתימת הסכם הנורמליזציה בין הממלכה הצפון-אפריקאית לישראל.

אסידון ישב בכלא המרוקאי במשך 12 שנה בגלל פעילותו השמאלית. הוא נמנה עם קבוצה של אנשי שמאל יהודים, אזרחי מרוקו, שהגישו ב-2006 לבית המשפט העליון במרוקו תביעה נגד שר הביטחון דאז עמיר פרץ בגין ביצוע פשעים נגד האנושות במהלך המלחמה בלבנון.

בתביעתם ציינו שפרץ הוא אזרח מרוקו, ולכן קיוו שבית המשפט יאשר את התביעה. בין התובעים – פעיל השמאל הוותיק אברהם צרפתי והסופר עמרן אל-מליח המנוחים. בתביעתם דרשו להוציא צו מעצר נגד פרץ בשיתוף עם האינטרפול.

את הריאיון עם אסידון ערך העיתונאי המרוקאי הישאם מנסורי, הגולה כעת בפאריס והנמנה עם מייסדי אגודת העיתונאים החוקרים המרוקאית. על האגודה פורסם בריאיון עם העיתונאי וההיסטוריון מעטי מונג'יב שהופיע ב"זו הדרך" (13.1) תחת הכותרת "מרוקו היא מדינת משטרה". בשבוע שעבר דן בית המשפט ברבאט את מנסורי ומונג'יב לשנת מאסר. להלן חלקים מתוך הריאיון עם ציון אסידון.

מרוקו הצטרפה להסכמי הנורמליזציה עם ישראל. האם מדובר בשינוי בקו הרשמי של הממלכה?

לפי הגרסה של שר החוץ נאסר בוריטה, העסקה נרקחה במשך כשנתיים וההסכם שנחתם הוא התוצאה. זאת בניגוד גמור למה שהכריזו ראש הממשלה ושרי מפלגת הצדק והפיתוח האסלמית-הימנית, לפיהם "אין כלל קשרים עם ישראל" או "לא היה ולא נברא".

אז מדובר בעצם במיסוד היחסים הקיימים?

לא בדיוק. הסכם הנרמול הוא תולדה של שינוי גאו-אסטרטגי: של הקמת ציר צבאי הכולל את סעודיה, את נסיכויות הנפט, את מצרים של הגנרל עבד אל-פתאח א-סיסי ואת הצבא הכובש את פלסטין, שהוא החזק באזור. מרוקו כבר השתתפה בלחימה בתימן, בצדן של ארצות המפרץ. ההסכם החדש ישלב את מרוקו בברית צבאית פרו-אמריקאית. במקביל מעמיק שיתוף הפעולה הצבאי בין רבאט לבין ארה"ב. ב-20 באוקטובר אשתקד חתמו מרוקו וארה"ב על הסכם לאספקת אמצעי לחימה ולסיוע לפיתוח התעשייה הצבאית המרוקאית. עוד פורסם שארה"ב שוקלת להעביר למרוקו אחד מבסיסיה שבגרמניה. ראוי להזכיר שב-1963 נסגר אחרון הבסיסים הצבאיים של ארה"ב במרוקו. מה שלא מנע, כמובן, מחיילים אמריקאיים להמשך בשימוש בבסיסים של הצבא המרוקאי – מאז ועד היום. להסכם הצבאי עם ארה"ב יש גם השלכות על אפריקה: ניסיונה של ארה"ב למנוע את דחיקת רגליה מן היבשת. במצב שנוצר יש לצפות למעורבות צבאית מרוקאית גוברת במלחמות באזור.

דובר ממשלת מרוקו הודיע שאין שינוי במדיניות כלפי זכויות הפלסטינים. האם חל שינוי?

מאז שנחתמו ההסכמים, שבים הדוברים הרשמיים ומדגישים שמרוקו מוסיפה לתמוך בזכויות העם הפלסטיני. מה שלא נשתנה הוא הכיבוש, אבל כעת מרוקו מושיטה את ידה לכובשים ואין שום הצדקה לכך.

הפגנה של נשים סהראוויות נגד הכיבוש המרוקאי
(צילום ארכיון: הומניטה)

אבל תמורת ההסכם, קיבלה מרוקו הכרה אמריקאית בכיבוש הסהרה המערבית...

העובדה שהנשיא לשעבר דונלד טראמפ הכיר בכיבוש המרוקאי אינה משנה דבר. האומות המאוחדות לא שינו את מעמדה החוקי של סהרה המערבית ומזכ"ל האו"ם שב והדגיש זאת.

האם ההסכם יכול לתרום לקירוב ביחסים בין מרוקו לבין מאות אלפי אזרחי ישראל ילידי מרוקו?

העיתונות הרשמית והפרו-ממשלתית במרוקו פרסמה בהרחבה את תוכן השיחה בין מוחמד השישי לראש הממשלה בנימין נתניהו, במהלכה הדגיש המלך את הקשרים ההיסטוריים בין יוצאי מרוקו בישראל למולדתם. אמירות אלה באות לשרת את הבלבול המכוון הקיים בין יהדות לבין ציונות. מהבלבול הזה ניזונים גם גזענים לא מעטים.

יוסי אבו

מחיר הנרמול: הכרה בכיבוש הסהרה המערבית

ישראל ומרוקו הודיעו בדצמבר על כינון יחסים דיפלומטיים ביניהן. בתמורה, נשיא ארה"ב דאז דונלד טראמפ חתם על הכרה בריבונותה של מרוקו בסהרה המערבית. שטח זה, שהיה מושבה ספרדית ונכבש בידי מרוקו ב-1976 לאחר נסיגת הצבא הספרדי – למרות התנגדות עזה מצד האוכלוסייה המקומית.

מרוקו אף אישרה כי במסגרת הסכם עם ישראל תפתח ארה"ב קונסוליה בסהרה המערבית כסמל של הכרה "בריבונות המרוקאית". תנועת העצמאות הלאומית של הסהרה המערבית, חזית פוליסריו, תקפה את החלטת ארה"ב להכיר בריבונות המרוקאית. "זה לא ישנה דבר במציאות הכיבוש המרוקאי או בזכותם של בני העם הסהרווי להגדרה עצמית", נמסר. "חזית הפוליסריו תמשיך במאבק לשחרור לאומי", הבטיחו.

בוגר יחידת 8200 בצה"ל ינהל את הניו-מדיה

סערה במפלגת לייבור הבריטית

סערה פרצה בשבוע שעבר במפלגת הלייבור הבריטית, כאשר נודע כי מנהל הניו מדיה החדש של המפלגה הוא ישראלי: אסף קפלן, בוגר יחידת המודיעין הצבאית 8200.

8200 היא יחידה באגף המודיעין של צה"ל. זו יחידת איסוף המודיעין המרכזית, הנחשבת לגדולה ביותר בין יחידות צה"ל. בין היתר מתמחה היחידה בפצחנות, בלוחמת סייבר ובריגול אחר פלסטינים. קפלן יהיה כפוף ליו"ר הלייבור הימני קיר סטארמר, שהחליף אשתקד את המנהיג השמאלי ג'רמי קורבין לאחר תבוסת הלייבור בבחירות 2019.

לפי אתר המפלגה, תפקידו של קפלן יכלול "שיתוף פעולה עם גורמים פנימיים וחיצוניים כדי להניע מסגרות האזנה ברשתות החברתיות, תוך התמקדות בקהלים בהם צריכה המפלגה לזכות; מעקב אחר הסנטימנט הציבורי במגוון פלטפורמות אינטרנטיות; לארגן ולהוביל אסטרטגית מדיה חברתית, ולקדם נרטיב חיובי ברשת ותגובה מהירה, אותנטית ואורגנית".

בחשבון "לינקדאין" של קפלן מצוין גם כי היה מראשי הקמפיין של מפלגת העבודה בבחירות לכנסת ה-21. כמו כן, בשנים 2017-2018 שימש בתפקיד "רכז השפעה ישראל" בעמותה "ישראל יוזמת" שייסד איש ההיי-טק יובל רבין. "היוזמה", לפי הגדרת מקימיה, "היא קבוצת השפעה א-מפלגתית הכוללת חברות וחברים מימין ומשמאל ומרקעים מגוונים: בכירי מערכת הביטחון, אנשי עסקים, דיפלומטים, אקדמאים ויזמים חברתיים. אנחנו מנהלים שיחות ומפגשים עם אנשים מובילים באזור ובעולם ובוחנים הצעות קונקרטיות לקידום 'עסקת חבילה אזורית' להתקדמות מדינית בסכסוך הישראלי-פלסטיני. במקביל, אנו פועלים בקרב מקבלי ההחלטות בישראל כדי לקדם אסטרטגיה ישראלית ליצירת ברית אזורית, שתחזק את עוצמתנו המדינית, הביטחונית והכלכלית". לאחר שפורסמו דיווחים בכמה אתרים בריטיים, מחק קפלן מחשבונו כל אזכור של שירות צבאי.

לפי פעילים באגף השמאלי בלייבור, "ל-8200 חלק מרכזי במאבק בתנועות החרם על ישראל (BDS). מינוי קפלן לתפקיד הוא אך טבעי למנהיג ימני כמו סטארמר שהביע את תמיכתו המלאה בישראל ובגורמים פרו-ישראליים".

מאז שקיבל לידיו את הנהגת מפלגת הלייבור, לאחר התפטרותו של מנהיגה הקודם קורבין, הכחיד סטארמר כל זכר לעברה השמאלי. כעת הוא מנסה לגמד את קמפיין הסולידריות של פעילי הלייבור עם העם הפלסטיני. יצוין כי בקמפיין שניהל בבחירות לראשות המפלגה זכה סטארמר בתרומה נאה של כ-62 אלף דולר ממולטי מיליונר פרו-ישראלי.

מינוי קפלן מבסס את הקו החדש של מפלגת הלייבור הבריטית החותר לשיתוף פעולה עם גורמים פרו-ישראליים בבריטניה. יצוין שקפלן הוא חברו של מיכאל רובין, מראשי השתדלנים למען ישראל בבריטניה. רובין בדה בעבר האשמות נגד כמה חברי לייבור התומכים בזכויות הפלסטינים וניסה להציגם כאנטישמים. כמו כן ניסה רובין להקים קבוצת נוער פרו-ישראלית סודית בחוגי הלייבור, והיה פעיל בקבוצה "יהודים למען הלייבור" שהעלתה האשמות שווא נגד קורבין בשל תמיכתו במדינה פלסטינית עצמאית.

זוהר אלון

פעילים השתלטו על מפעל של אלביט

עשרות פעילי אקלים ופעילים פרו-פלסטינים בבריטניה "כבשו" השבוע (31.1) את מפעל אלביט לייצור רחפנים בעיר אולדהם. הפעילים מוחים נגד תפקידה של חברת אלביט הישראלית "בהרס בני האדם וכדור הארץ".

מפעל "טכנולוגיות פרנטי" באולדהם נמצאת בבעלות מלאה של חברת אלביט מערכות הישראלית – מהספקיות הגדולות של אלביט ישראל, יצרנית הרחפנים הגדולה בעולם.

המחאה פרצה כמה שבועות לאחר שמשרד ההגנה הבריטי הכריז על חוזה חדש עם אלביט מערכות בשווי 100 מיליון ליש"ט, עבור אספקת טכנולוגיית "חיישני ירי" לחיילים בריטים. הפעילים האשימו את ממשלת בריטניה ב"הפקת רווחים מהכיבוש של פלסטין", ובמתן אפשרות לאלביט מערכות להתבסס ברחבי אנגליה ווילס. מאז 2005 הקימה אלביט מערכות עשרה אתרים, מתוכם ארבעה מפעלים לייצור נשק בבריטניה.

שובה של המחאה בלבנון

שני צעירים נהרגו ויותר מ-600 בני אדם נפצעו בעימותים בין מפגינים לבין כוחות הצבא והמשטרה בטריפולי שבלבנון. זאת במהלך ההפגנות ההמוניות שמתקיימות מדי יום על רקע המשבר הכלכלי הקשה, ובעקבות הסגר שהוטל בתחילת החודש בשל התפשטות הקורונה והחשש מקריסת בתי החולים. לפי העיתונות הלבנונית, אחד ההרוגים הוא עומר טייבה, בן 21, תושב העיר. לא נמסר את שמו של ההרוג השני, שמת מפצעיו בבית החולים.

המפגינים התרכזו בכיכר נור שבמרכז העיר. הם יידו בקבוקי תבערה ואבנים על השוטרים, שהגיבו בשימוש בגז מדמיע. המפגינים ניסו לפרוץ לקריה ממשלתית והציתו כניסה לתחנת משטרה. במהלך הלילה הם אף הציתו את בניין העירייה.

נוסף למחאה בטריפולי, הפגינו אזרחים זועמים, רובם צעירים ומובטלים, בערים שונות ברחבי לבנון. המוחים חסמו כבישים מרכזיים ברחבי המדינה. בביירות שרפו המוחים צמיגים ליד הפרלמנט והציבו פחי אשפה בוערים כדי לחסום את הדרך לאצטדיון.

המפלגה הקומוניסטית הלבנונית פרסמה קריאת סולידריות עם המפגינים בטריפולי ובערים נוספות. לדברי הקומוניסטים, "הממשלה מגלה אזלת יד פושעת בהתמודדות עם המשבר הכלכלי והחברתי והם התרוששותם של העובדים. במקום לסייע, הממשלה עושה שימוש בכוח רב כדי לפגוע ולדכא את המפגינים". "אסור להותיר את מפגיני טריפולי לבדם", הדגישה המפלגה.

לפי נתוני האו"ם, בשל המשבר הכלכלי, מחצית מאוכלוסיית לבנון נחשבת כיום ענייה. כמעט רבע מהאוכלוסייה סובל מעוני קיצוני. טריפולי נחשבה אחד מהאזורים העניים ביותר בלבנון עוד בטרם התפרצות הקורונה, ומאז תחילתו של הסגר הכללי איבדו תושבים רבים נוספים את מקורות פרנסתם.

ישיבה של מרכז הליכוד בגני התערוכה (צילום: הליכוד)

פוסט-מודרניזם
פייק ניוז ומרקסיזם

הסוציולוג הדגול זיגמונט באומן כתב על הפוסט-מודרניזם שהוא "ניצחון הרעיון הליברלי על החברה הליברלית". לדידו, הפוסט-מודרניזם מבטא את קריסתו של הרעיון הליברלי לתוך עצמו, כאשר הטלת הספק, הביקורת והאוניברסליות האופייניות למחשבה הליברלית הופכות להטלת ספק וביקורת על הטלת הספק, הביקורת והאוניברסליות עצמן.

מאחר שהפוסט-מודרניזם, בהכללה, טוען שאין אמת אובייקטיבית וכי הכל עניין של פרשנות ונרטיבים, גם המחשבה הליברלית (וכך גם הדמוקרטית, הסוציאליסטית ועוד) נתפסת כעוד נרטיב וכעוד גישה שניתן לדחות בשם "אמיתות" חלופיות.

כאשר מוטל ספק בהטלת הספק בשם הספקנות, כאשר פוסלים את הדמוקרטיה בשם הדמוקרטיה (דהיינו בשם הזכות הדמוקרטית להעביר ביקורת), כאשר יוצאים נגד השוויון בשם השוויון (קרי, בשם הזכות השווה להחזיק באמונות וברעיונות הדוחים את השוויון), וכאשר דוחים את האוניברסליות בשם "יחסיות תרבותית ומוסרית" – או אז הספקנות, הביקורתיות, הדמוקרטיה והשוויון האוניברסליים (בהם גם האינטרנציונליזם הקומוניסטי) מפנים את מקומם לאחד משניים, או אפילו לשניים יחד: ניהיליזם ("הכל הולך", לכל אחד האמת משלו, וכל "האמיתות" לגיטימיות באותה המידה), ושלטון החזק – אם "הכל הולך", אזי מה שקובע איננו הצדק, האמת או הראוי, אלא מי שמצליח לכבוש את עמדות השררה – הדיקטטור, או מי שקארל שמיט כינה בפשטות "החזק".

הכוונה היא לדמגוג המצליח לגייס לצדו תמיכה רבה יותר מהציבור בכלל, ומבעלי הכוח בפרט. בשני המקרים, **הרעיון** הדמוקרטי (או הליברלי, עפ"י באומן) יחסל את **החברה** הדמוקרטית (או הליברלית): הפלורליזם יוביל לניהיליזם, הניהיליזם יוביל לתחרות על כוח גרידא – שכן אם האמת והצדק יחסיים אזי אין מה להתווכח ולהתחרות עליהם – מה שיוביל להשתלטות של רודן שרמאותו אמנותו, רטוריקן מוכשר, דמגוג.

עידן הפייק ניוז (חדשות כזב) בו אנו חיים, עליו נבנות ואותו מטפחות דמויות פשיסטיות כגון טראמפ, אורבן, מודי, בולסנרו, וכמובן נתניהו, מתאפיין בדיוק בתכונות אלה: ניהיליזם, כוחנות ורודנות. כל התופעות הללו, שבבסיסן רטוריקה דמוקרטית אך מהות אוטוריטרית, מאפיינות את הימין הקיצוני, אבל ראשיתן דווקא בשמאל שזנח את המרקסיזם-לניניזם, בהוגים המכונים פוסט-מודרניסטים, חלקם קומוניסטים לשעבר.

אותם הוגי "השמאל הפוסט" הם אלה שבמסגרת מאבקם בהגמוניה ובכוחות הדיכוי והניצול בחברה, הפכו את מושגי האמת והדמוקרטיה ליחסיים, עד כדי קריסתם לתוך עצמם. הם אלה שסיפקו לפעילי הימין הפשיסטי (בהתרשלות ובטיפשות, לא מתוך כוונת זדון, כמובן) כלים להבסת החברה הדמוקרטית תוך נשיאת שמו של הרעיון הדמוקרטי לשווא. אפשר לומר שהחוסר הדיאלקטי של הפוסט-מודרניזם גרם לו לשפוך את התינוק המהפכני עם המים הריאקציוניים.

מאבק מוצלח בהגמוניה ובכוחות הדכאניים והנצלניים אי-אפשר לנהל מתוך תפיסה יחסית של הצדק והאמת. ודאי שלא ניתן להביס כוחות אלה כאשר הרעיון המופשט מנותק מהפרקטיקה שלו, קל וחומר מנוגד לה. היום, אולי יותר מתמיד, יש הכרח במעש, בפרקסיס סדור וברור הנשען על המסורת המטריאליסטית של המרקסיזם-לניניזם, בה רעיונות של שוויון ושל דמוקרטיה נמדדים במימושם, כלומר בהגשמתה בפועל של חברה שוויונית ודמוקרטית. כי על הפילוסופים לשנות את העולם ולא רק לפרשו.

עופר כסיף

ייצוג האזרחים הערבים בתקשורת: 2.8% בלבד

במהלך שנת 2020 הופיעו בתוכניות החדשות והאקטואליה של גופי השידור המרכזיים בישראל כ-152 אלף דוברים. לפי נתוני מדד הייצוג, רק 4,248 מתוכם היו ערבים – כלומר 2.8%. המדד, מיזם מתמשך בשיתוף ובמימון עמותת סיכוי, יחד עם חברת יפעת מחקרי מדיה, בודק את הייצוג של האוכלוסייה הערבית בתוכניות החדשות והאקטואליה בערוצים בשפה העברית בישראל ופורסם ב"עין השביעית".

הנתונים לשנת 2020 מלמדים על המשך ההדרה של החברה הערבית מכלי התקשורת המרכזיים בישראל, אולם המצב מעט טוב יותר משהיה לפני השקת מדד הייצוג.

בחודשיים הראשונים של שנת 2016, טרם הושק מדד הייצוג, שיעור הדוברים הערבים עמד על כ-2.2%. מחקרים קודמים שבחנו את שכיחות הופעותיהם של אזרחים ערבים בתקשורת הצביעו גם כן על שיעור ייצוג של כ-2%. כבר בתום השנה הראשונה למדד הייצוג טיפס שיעור הייצוג ל-2.5%, בשנת 2017 עמד על 2.9%, בשנת 2018 נשמר שיעור ייצוג זה ואילו בשנת 2019 חלה ירידה קלה לשיעור ייצוג של 2.8%. גם בשנת 2020 נותר שיעור הייצוג הממוצע על 2.8%.

יצוין שבחציון השני של שנת 2020 נרשם שיעור הייצוג השני בגובהו מאז תחילת המדד. בין יתר הסיבות: העניין הרב שעוררו המהלכים הפוליטיים של ראש הממשלה נתניהו לקושש קולות של ערבים ומגעיו עם ח"כ מנסור עבאס מרע"מ, ובשל התפשטות מגפת הקורונה בחברה הערבית.

שני קורבנות לאלימות

שני צעירים ערבים תושבי הגליל שילמו השבוע בחייהם בעקבות הפשיעה הגוברת בחברה הערבית. אחמד חיג׳אזי, סטודנט לסיעוד בן 22 מטמרה, נורה למוות בחילופי אש בין המשטרה לעבריינים (1.2); באותו יום נורה למוות אדהם בזיע בן 30 מנצרת, שחוסל בפתח ביתו בידי ארגון פשיעה. בעקבות מותם, התקיימו הפגנות בטמרה ובנצרת, ובסוף השבוע הקרוב צפויות הפגנות נוספות בכל הישובים הערביים בצפון, בדרום ובמשולש, וכן בערים המעורבות חיפה, יפו, רמלה, לוד ועכו. המפגינים יישאו דגלים שחורים – בדומה להפגנות נגד המשך שלטונו של ראש הממשלה בנימין נתניהו.

מחד״ש נמסר: ״החיים בצל הפשיעה והמשטרה הגזענית הפכו את החברה הערבית למוצפת בדם ובנשק לא חוקי – וחפים מפשע משלמים את המחיר. המשטרה כושלת שוב ושוב, ואזרחים משלמים על כך בחייהם. הממשלה מזניחה ומפקירה את השטח, והחברה הערבית מונה כבר 15 נרצחים מאז תחילת השנה. אנו מסרבים להשלים עם המצב הזה. התוכנית שמבטיח נתניהו אינה מציגה פתרונות אמיתיים, והיא לא יותר מתעמולת בחירות״.

״הדרך היחידה לסיים את מרחץ הדמים היא עקירה מהשורש של ארגוני הפשיעה, כפי שנעשה בנתניה ובנהריה, ואיסוף מאות אלפי כלי הנשק הבלתי-חוקיים שזלגו לארגוני הפשיעה ולסוחרי הנשק מהצבא ומכוחות הביטחון. לא נתפשר על הביטחון האישי, ולא נפסיק להיאבק עד מיגור האלימות והפשיעה. דמם של האזרחים הערבים אינו הפקר״, הדגישו בחד״ש.

לאחר הרג הצעיר בטמרה הפגינו עשרות תושבים בכביש הראשי בעיר נגד השימוש המופרז של המשטרה בירי חי. במקביל התקיימה בטמרה ישיבת חירום בהשתתפות יו״ר הרשימה המשותפת ח״כ איימן עודה (חד״ש). בעיר הכריזו על שביתה כללית ליום אחד ועל שלושה ימי אבל. המחלקה לחקירות שוטרים (מח״ש) הודיעה שפתחה בחקירת האירוע בטמרה וכי השוטרים המעורבים באירוע נחקרו.

ח״כ עודה מסר: ״ליוויתי את משפחתו של אחמד חג׳אזי שנורה בטמרה. קשה לתאר את הכאב והזעם של המשפחה שאיבדה אתמול צעיר מבטיח בנסיבות כל כך טרגיות. עשור של הזנחה משטרתית הצמיח ארגוני פשע מפלצתיים, שבגללם אנחנו ממשיכים לשלם מחיר דמים בכל יום. היום כולנו עומדים מאחורי משפחת חג׳אזי והעיר טמרה״.

המשטרה נגד מפגיני בלפור

לאחר כמה שבועות של הפגנות שלוות יחסית וללא התערבות אלימה של המשטרה, התעמתו בסוף השבוע (30.1) שוטרים באלימות עם המפגינים נגד ראש הממשלה בנימין נתניהו בירושלים. המשטרה עשתה שימוש באמצעים לפיזור הפגנות, כולל במכת״זית – לראשונה מאז ההפגנות שנערכו בחודשי הקיץ. שני מפגינים נעצרו ומפגין נוסף נפצע ואושפז בבית חולים. התהלוכה יצאה לדרך מגשר המיתרים למעון ראש הממשלה בבלפור ועברה דרך רחוב הפורצים בעיר, שבו נמצא בית נוסף בבעלות בני הזוג נתניהו. המשטרה עצרה את התקדמות הצועדים תוך שימוש באלימות.

הפגנה נוספת התקיימה מוקדם יותר בקיסריה, באזור ביתו הפרטי של נתניהו. מאות צעדו מכיכר מוזיאון הראלי בקיסריה לעבר הרחוב שבו נמצא ביתו של נתניהו. במקביל הפגינו כאלף בני אדם בכיכר הבימה בתל אביב, בהם פעילי חד״ש ומק״י. על קיר התיאטרון הוקרנו מספרי המתים ועל הרצפה הודבקו יותר מ-4,600 מדבקות עם מספרים. בהמשך צעדו כ-500 מפגינים במרכז תל–אביב. כמדי שבת נערכו משמרות מחאה בערים נוספות, בהן חולון, פתח תקווה, רעננה וחיפה ובצמתים ובגשרים ברחבי הארץ.

מהדגלים השחורים נמסר: ״מעל 4,600 מתים – מי אחראי? בזמן שהנאשם בפלילים מריץ קמפיין 'ניצחנו את הקורונה', מחלקות בתי החולים קורסות. הוא מחלק שוחד בחירות, וכבר שנתיים שאין למדינה תקציב. הוא מציג תוכנית כלכלית, אך מאות אלפים איבדו את מקור פרנסתם. מיליון מובטלים, ועשרות אלפי עסקים נסגרו. והכל בגלל ניהול רשלני וכושל שנתניהו מוביל. מתרחש כאן מחדל מהגדולים שידעה המדינה. מותם של מעל 4,600 איש ואישה איננו גזירת גורל״.

גינות לילדים - לא לגזענות

תושבי דרום תל אביב יפגינו בסוף השבוע במחאה על תקרית גזענית בה גירשו שוטרים ילדים כהי עור ששיחקו בגינה ציבורית בשכונה. את השוטרים היזמנו לגינה שבצומת הרחובות צ׳לנוב-וולפסון דיירי המתחם ״פרויקט העליה״ הסמוך בטענת שווא כי מדובר בשטח פרטי. זו אינה הפעם הראשונה שהמשטרה או המאבטחים הפרטיים של המתחם נוהגים כאילו הגינה היא שטח פרטי ומסלקים תושבים ממנה בטענה זו או מתוקף ״חוקי רעש״.

מארגני ההפגנה, בהם פעילי ״אנחנו העיר״, מסרו: ״לא ניתן לפרקטיקה המזעזעת של השתלטות גזענית על המרחב הציבורי לעבור בשתיקה. הגינה הציבורית שייכת לציבור כולו, ולא רק לדיירים החדשים של המתחם. לא ניתן לגזענות ולהפרטת המרחב הציבורי לעבור. ביום שישי הקרוב (5.2) בשעה 12:00 נגיע, תושבי ותושבות השכונה, כדי להזכיר לעירייה ולמשטרה כי הגינה היא שטח הפתוח לציבור וכל התושבים זכאים להשתמש בו בכל שעות היום״.

הושק אתר ״זו הדרך״

55 שנה לאחר שהחל להתפרסם כשבועון, עלה השבוע לאוויר באופן רשמי אתר החדשות היומי של ״זו הדרך״. בצד האתר מפעיל ״זו הדרך״ חשבונות פייסבוק וטוויטר. המערכת קוראת לידידי העיתון לסייע בהפצתו גם באמצעות הרשתות החברתיות. המהדורה המודפסת תוסיף להופיע מדי שבוע ללא שינוי. בשאלות ובהערות ניתן לפנות למערכת בכתובת הדוא״ל: zohaderekh@gmail.com

כתובת האתר היומי: **www.zoha.org.il**

ת״ד 26205, ת״א 6126102, טל׳ 03-6293944, פקס 03-6297263, דוא״ל
zohaderekh@gmail.com, אתר זו הדרך: www.zoha.org.il